

POWSTANIE STYCZNIOWE

Pakiet edukacyjny
Muzeum Historii Polski

Branka

1. ■ Jak myślisz, co oznacza pojęcie *branka* w kontekście Powstania Styczniowego? Pomyśl, od jakiego czasownika może pochodzić to słowo. Zapisz ten czasownik w bezokoliczniku a następnie zaznacz rdzeń wspólny dla tych słów.

..... branka

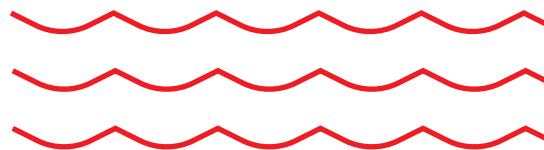
2. ■ Przyjrzyj się obrazowi Aleksandra Sochaczewskiego, a następnie podkreśl prawidłową definicję terminu *branka*.

Aleksander Sochaczewski, *Branka Polaków do armii rosyjskiej w 1863 roku*, domena publiczna

Branka to:

- kobieta walcząca w szeregach Powstania Styczniowego
- przymusowy pobór do carskiego wojska
- powstańcza czapka

Seweryna Duchńska, primo voto Prusakowa, domena publiczna

3 ■ Przeczytaj fragment wspomnień Seweryny Duchńskiej, a następnie zdecyduj, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe.

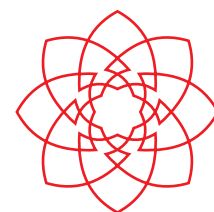
Od dni kilku szeptano wciąż o brance: przeczuwaliśmy raczej, niż wiedzieli na pewno, że tej nocy odbędzie się bolesny dramat. [...] Bramy domów zamknięte były szczelnie, w oknach ciemno, nikt nie chciał zwracać na siebie uwagi czujnych zbirów. Mieszkałam na Nowym Świecie [...]. O dziesiątej, gdy ruch wewnętrzny ustał, zasiadłam pod oknem z synem i nieodstępną towarzyszką moją [...]. Noc czarna, bez gwiazd ani księżycy, pokrywała miasto niby całun żałobny [...]. Wtem bije dwunasta na zegarze, w ulicy powstaje ruch: przytulamy głowę do szyby, widzimy oddziały żołdactwa [...] lufy bagnetów połyskują od latarni, którymi oświetlają sobie drogę. Kołacą w bramy, na głos ich rozmykają zawarte rygle; światło migoce na wszystkich piętrach, śnać żołdaci przebiegają dom od piwnicy do poddasza [...]. Powtarza się to w każdym domu.

Seweryna Duchńska, *Pisma, pamiętnik, poezje*, Lwów 1893, Polona

Data przeprowadzenia branki była podana do wiadomości publicznej.	P/F
Brankę przeprowadzano o świcie.	P/F
Rekrutów do armii zabierali uzbrojeni żołnierze.	P/F
Bramy domów były otwarte.	P/F
Żołnierze przeszukiwali budynki.	P/F

Artur Grottger, *Pobór w nocy*, Polona

Kartę opracowała: Weronika Kołacz